

BRASSÓ.

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

Az E. M. K. E. brassói-megyei választmányának és a Brassói Magyar Polgári Körnek hivatalos közlönye.

Dírmennyiségek levelek el nem fogadtatnak.

Előfizetési árak:

Helyben hátsó borítékra, vagy vidéken postán küldve:
Egyre évről... 7 ft. — kr.
Félévre... 3 — 50 —
Negyedévre... 1 — 75 —
Külföldre egész évről 8 frank.
Egyre szét 4 ft. 7 k. kapható a kiadókterületen és Gross Gáspár utcai kiskönyvesboltjában

Hirdetések felvételének a kiadókterületen

Hirdetések díja:

4 hasznos görögnyelvű vagy másik helyi 5 kr. Nagyobb és többet hirdetőknél kedvezmény. Minden egyes hirdetés első alkalommal 10 kr. helyi forintért megfizetendő. Helyiérti kiadásokra 10 kr. Hirdetés és Nyitási díjat előfizetésért.

Megjelenik hetenként háromszor: kedden, csütörtökön és szombaton.

Szerkesztési iroda

Brassó, Kolozs-utca 26. szám alatt.

hova a lap szelvény részét illető kiadónak küldendő.

Felírói szerkesztő:

Dr. WEISS IGNÁC.

Előfizető visszatér az ártól.

A lap kiadó-hivatala:

Brassó, Kolozs-utca 26. sz. a.

Idő hirdetőnek az előfizetési pénzt és hirdetés díjat.

Előfizetési felhívás.

Lapunk a beállott 1892. évben VIII. évfolyamára lép. Hogy mennyire felelt meg hivatásunknak, hogy mily szolgálatot tettünk hazánknak, azt a n. é. olvasó köztönségre bízunk megítélés. Hogy azonban mily áldozatok árán tartjuk fenn lapunkat, azt mind-kiük is megértheti. A n. é. olvasó köztönség ezt nem érzi, de mindenesetre tudja. Tudja ezt azon egyszerű okból, mert hazánknak a mi lapunk speciálisan vízáronyok között él. A mi lapunk az egyedüli az országban, mely egy ország végvidékén lévő 22 nemzetiség közű élők városában kell hogy magát fenntartsa. Szóval, elismert tény és elvitathatatlan, hogy missziót teljesít lapunk. És ezen hazafias misszió teljesítésében lapunknak erői anyagi hárezozt kell vívnia. Mi azonban nem csüggedünk el még és nem fogunk elcsüggedni ezentul sem. Szolgálati akarjuk hazánkat, terjesztani akarjuk az állameszmét és fenntartani akarjuk a békés egyetértést a velünk együtt élő nemzetiségek között. — An. érdemű köztönség el fogja ismerni, hogy lapunk változatos tartalom tekintetében a vidéki lapok bármelyikével lehetett tarti, a nemzetiségi kérdéssel nyugodtan és tárgyilagosan foglalkozunk, a megyei és városi élettel figyelemmel kísérjük, az egyesek és tisztségek jogjog igényeinek lapunkban tért adunk, a szász és román lapok tartalmát az olvasóköztönségnek szembe alakítva közöljük és főleg „román lapszemle” rovatunk szakértő tollal írja, speciális fontossággal bír és iránnyal szolgál.

a fővárosi sajtónak. Eredeti és gyors híreink Romániából, összeköttetéseknek Fogarasmegyében és számos munkatársainak a város és megye intelligenciájára sorolható anyagot szolgáltatnak lapunknak. Eredeti tárcáink pedig feltöltést keltenek.

Az új év beálltával tehát mi is megújítjuk előfizetési felhívásunkat és felkérjük a n. érdemű köztönséget, az anyagi támogatást lapunkot meg nem vonja. A vidéki t. előfizetők részére postai-válványokat csatolunk és kérjük az előfizetési díjakat beküldeni. Azokat pedig, kiket még nem tiszteletünk előfizetők között, szintén felkérjük, lapunk támogatni és arra előfizetni.

Kiváló tisztelettel

A szerkesztőség és kiadóhivatal.

VI. év.

Brassó, 1892. január 2.

Szokásos az év lejártaival visszapillantást tenni az elmúlt évről és előre látó bölcsességgel tekinteni az új esztendőre.

Ha visszapillantunk az elmúlt évről és annak eseményeire, meggyűvölősen mondatjuk, hogy az hazánkra nézve elég kedvező.

Az év folyamán az európai békét veszélyeztetett háború-hír dacára, haladott hazánk a művelődés, a közgazdaság és közgyógyosodás terén. A kormányképességét évtizedeken át beigazolt szabadelvű párt támogatása és munkássága mellett a köz-

igazgatási terén az államosítás elhatározásával és elvben való elfogadásával nagy lépést tettünk előre azon a téren, mely közgazdaságunk biztonságához és megbízhatóságához, de egyuttal állandósításához is vezet; a királyi táblák decentralizációja megteremtette az alap a szóbeli és nyilvános jogszolgáltatás; a kodifikáció terén a büntető-törvény módosítása, a büntető perrend végleges megállapítása, a polgári törvény terén az örökösödési jog és a polgári perrendtartás törvényjavaslatának elkészítése mindmennyike nyilvánvalóan annak, hogy haladunk; a kereskedelem terén számos vasút kiépítése, a Vaspart szabályozásának megkezdése és különösen az utóbbi időben megkötött kereskedelmi szerződés, valamint az ostrák vasút megvalósítása fogalmunknak már is nagy lendületet szereztek, jövőre nézve pedig kereskedelmünk gyors és nem vár kétségbeleszhető lesznek olmondóit; iparunk napról-napra emelkedett, egyrészt akként, hogy a kormány támogatása mellett számos állampolgár létesített ipartelepeket, másrészt az által, hogy számos kátrólki vállalkozó és idegen tőke alapított hazánk különböző vidékeire ipart és ipartelepeket; a földművelés terén a szakszeminárium részéről mindaz megtörtént, a mi a földművelés, a termelés, a marhatenyésztés stb. tekintetében szükségessé és elcsészölőnek bizonyult; a vallás- és közoktatásügyi minisztérium pedig kiváló támogatást adott meg mindazon ké-

bőlre vájsák ki, szokot aztan rendszeres munkát leperesztik. Félre merésztelünk azonban, egyenként csak üszögvárak; miután a hőmértéket nem találta tiszteletlennek, vezetőlő kérdést emelt okát. Azt mondta, hogy a finom süvegnek, mely itt mindig unatka leereszteni, a ruhák furakodnak, s ennek dörzselése fölött a bírálójának a veszélyes generál sebeket okoznak.

Sokán elnyitva a szegény embereket, kik a föld gyümölyt várs, keresik napi kenyerüket. Látam alig 12-13 éves gyermekeket is, kik szűnőn kemény dolgozatot, a vezetőlő hallottam, hogy 14 éves korukban már szabad a munkára szegődöttek.

A keresetet a végzett munka szabja meg, erő szorgalmas bírása naponta 70-80-kr kérésből.

A munkások 8 óra, reggeli 4 órási díj 12 óráig, de ez is roppant megfizetés. A munkások rövid díjtek 50 órával eregebb munkabíró ember nem igen van. Ilyenkor nyugdíjat kapnak, körülbelül havi 16 forintot, de ritkán éri ezt 1-2 évtől tovább. Mely részét a szomorgás foglalt el csak láttam. Vezetőn meg is bevalótta, hogy ez élet bizony a rablásról is iszonyúbb.

A szegény emberek mind el halászlápataknak látszóttak, s látam fölöttük a kora halál remjelt lobogni. Továbbra, vezetők egy nagy síma tőr-

nyes és nagy körültekintést igénylő kérdéseket, melyek a hazánkban élő különféle felekezetek és nemzetek békés együttélésének életfeltételét képeztek; szóval törvényhozás és kormányzat működése az elmúlt évről nézve nem volt meddő, hanem oly eredményeket mutat fel, melyekkel megelégedve lehetünk, amál is inkább, mert a közgyógyosodás is emelkedett, a mi bizonyságra nem kis mértékben a kormány erőfeszése és szakavatott működésének tudható be.

Két körülmény van csak, mely nem kedves emléket hagy magán után az elmúlt évből; az egyik az ellenzéknek azon megbecsülésének magyarázása, melyet a törvényhozás működését onthatmulag, és minden jog elvonni nélkül az obstrukcióval megakadályozta; a második körülmény pedig az, hogy az erkölcsi romlottság a művelődés terjedésével nem apadt, hanem fokozódott.

Az ellenzék jogtalan fellépését — hiszünk és reméljük — hogy az upcoming egybehangzó képviselőház a jogra medrére fogja visszatalálni, az erkölcsi javulást pedig magasabb hatalomtól kell várunk.

Hé ha a jövő új év elé nézünk és fölvetjük a kérdést: hogy mily jövőt rejt möhöz? bizony nem adhatunk megnyugtató választ.

Az év eleje már a képviselő választások izgatott jelenetével fog megkezdődni; napirenden lesz a nép szavazóellenek feltörőközlése, a befolyásolás és megvesztegetés, a korrup-

cióra tett figyelmeztetés, a kérdéseim, mi egész szöveg az, azon fölfigyelést adta, hogy ez táncszél!

Három emelvényi magasságban díszes erkély van a költés várya a zenészek számára, a táncszélben magán pedig két kősi páros van felállítva, az egyik tiszta földet, a másik földet szőlőből.

Igyán választástól jól nekem a gondolat, hogy táncszélben állók! Itt, hál anyi ismét ember nyomoz homok, hál a homokba veretvekké dolgozó munkás egész, éle árán vájja a földet, hogy felelőse, gyermekek az éhhalál ellen ójja meg: összegyűjtött embereket, azon ezébből, hogy halasszunk! Emonat az vezetőknek is, ki magyarázat, hogy bizony igen jókedvet itt nem is látszunk. De néha vendégek jönnek ide, kéreznék, s hát ha ilyen uraságok megfordulnak itt, hát szől a zene, a párok megfordulnak kézzel, haragorban, inkább főre kedveit, de úgy igazában táncszélben nem igen tudna itt ember.

El is bízom.

Végig sétálok minden hálal alatt, érekenek, szagok találok, de sórt hálal alatt Isteneimnek, mikor ismét fenn voltam a föld háttán, s físs levegőt szívtam.

Utamról a föld melyébe tettem én kitérő után azonnal hátat is fordítottam Maros-Ujvárnak s Nagy-Egyed felé vettem utam.

TÁRCZA.

Brassótl — Párisig.

— Ut levelek. —

IV.

Páris, 1891. decz. 10.

Tisztelt barátom!

A maros-újvári Rendészeti tanácskozás jutottam utolsó levettem; hamarosan kieszközöltem az engedélyt, hogy beutálhassak a megérkezésem, mint bányászkat a konyháshoz. Az engedélyt megkaptam a egy vezetőfőnöki mindkét nekiküldtem a fölű gyomrakat. Eleinte lépekön haladtunk felé, három emeleten végig, ott sötét mélybe tárult fel a föld, melyben egy nagy kőmör farszolgálat és szállítottak a szőlőmök. A kőmör, mely a tőrtet emelte, a feltekintő lévő golyókban óvatossá fel a golyók. A földet előttem megállott, mert innen egy társam át szállították ki a szőlőmök. A kőmör eszébe vezetők s állottunk be, s egy adott jörs az kissé fölemelkedett s autunk kezdett elhajlani földet egyált, az autunk társam, melyébe, a földet a vas szőlőny aláadására volt bízva, mely a szőlőre a mi tőrtetnek borította. Nem emlekezem, hogy méternyi mélységig állottunk le, de nekem a levegő és föld között végtelenen hoz-

sztunk látszott. Végre megállottunk. Sőt, hozs az folyó nyíltott előttem, ezen haladtunk tovább, migem kis ajtóhoz értünk, mely vezetők kinyitva, megmutatta, mely eleven valik el egymától a kő és a pala, mely az uralkodó közt a vidéken.

Tompá moraj, mely a mint közeledtünk, mind erősebb s erősebb lett, jelezte, hogy közeledtünk a bányához, melyben folyik a munka. Végül kitértünk egy tőrtől-folyóssá s állottam, álltam elkerül az órási bányát.

Elektronikus iralmak világított meg az órási tért, melyet az ember kőre áldozadozott ki kivált a föld belsejéből, de azért csak féltelmű derült, a legintézetűbb mesterséges fény sem képes ezen 250 méter mélység s végtelen magasság látszó terület megvilágítani.

Őron éreztől egy erős csorla gerendákkal készült karát vája körül szőlő magasságban, s ezzel kitöltöttünk le a mélységben dolgozó munkások. Műtán az öreg által szabályosan s rendszeresen dolgozunk fel, a minden egyes bányász előtt 100 méterek is soroltak képeznek, s az egész lámpaszerelés órákban, semmi jutatlak az Andrássy-ut végtelen lampasor.

Műtán először győnyöröködtünk a látványban maradt távlatból, leszállottunk, hogy közelteleből is nézzük meg a munkát.

A bányások csakányokkal órási szőlőm-

Árverési hirdetés.

A fogarasmegri drágosi gör. kel. egyházközség, nyílt árverést hirdet egy szolid anyagból építendő új templomra a nagyméltóságú érseki konsistorium által 1554/1890. szám alatt helybenhagyott költségvetésszerűt és építési tervet, úgy a

megyrei tekintetű építészeti hivatal által 8162/91. sz. a kiadott engedély alapján. A kiáltási ár 20.000 frt e. és Vállalkozó köteles az építéshoz szükséges összes anyagot szállítani, a földművelés és állásokhoz szükséges fákát a helyi közszolg. erőddel beosztani saját költségén. Az árverés Drágos községben 1892. Január 18-án, d. e. 11 órákor fog tartatni,

melyhez az érdekes árverezési kíváncsi építész úrnak meghívottak.

Árverezők kötelesek a kiáltási árból 5% viadiumot lenni, és a vállalkozó a vele kötendő szerződésnek főlátási helyen leendő helyben hagyása után köteles 20 %-ot készpénzen vagy pedig államkötvényben kifizetésnek lenni, vagy ingatlant biztosítani, mely összeg a kö-

landirozások számláján 3 évi biztosíték képen benn fog tartatni.

A költségvetésszerűt, építési terv és engedély a drágosi gör. kel. egyház elnökei birtokában. Drágos, 1891. december 15-én.
Fogarasan Juan, Celtra George, elnök.
(208) 1-1

Feltűnést keltő ujdonság nők részére!

Minden előképzettség nélkül lehet mértéket venni, mintáit és szabti is cs. és kir. kiz. szabadalmazott

Excelsior szabászási készülék

segélyvel, akár gyermekkorú alaknak készíteni, akár legfontosabb női ruhát. A pontos és sikeres mértékvesztést és szabást jótállunk. Ezer meg ezer példa bizonyítja az

Excelsior szab. szabászási készülék

céljzerű voltát. Ennek egy háztartásból is szabadna hiányoznia.

A készülék igen egyszerű, sőt fiatal lányok részére is. Az egész készülék ára, nagyvárutólittal együtt minden nyitvánnyal csak 3 frt. Szétküldés naponta készen utávétel. — 3 frt 20 kr. előleges beküldése mellett a készülék bérmentve küldeték.

Kizárólag forrártat alulított szabadalomtulajdonosoknál:

KELETY és ROTHMANN, BÉCS

(207) 12-12 II. Utere Dunakörút 49.

Forrárt Magyarhon részére Budapest Gottlieb Vilmosnál Andrássy-ut. 49. szám alatt

Erdély gyógykincse!

„RÉPÁTI“

rendkívül szénsavdús és legízesebb égettyes

gyógy-savanyuvíz

az égettyes savanyuvíz gyógyke!

Melegkedvelő gyógyke: a legnépszerűbb betegségei, és a gyomor-bajok, gyúdnak hólyagbántalmak ellen stb.

Legégettyesebb és legkellemesebb borz.

A savanyuvízek pezsgője!

A „répáti“ savanyuvíz, ezen természet és tiszt, szerencsés vegyi összetételéből páratlan savanyú-kincs, minden célszerűt ideának úgy is mint égettye egy is mint gyógyke, a felszerelést összes baktériákkal ellen a legmegelőzőbb állatnak

Világforgalomnak örvendő kedvező ital!

Mint gyógyke — a nagy. m. kir. belügyminisztériumnak 1890. évi 689/VIII. számú mag. rendelet alapján — hatályosul ellátandó van. A forrást mindig friss és mintaszor töltésben naponta érkezik.

Kaplat minden nemzetiségű vendégnek, a főszervezetekedekben, gyógy-szerthárban és egyéb szociális intézményekben.

Ár ak:

Egy literes üveg víz ára 8 kr. egy 1/2 literes üveg víz ára 5 kr. a „répáti“ vígneftárral ellátott eredeti üvegek cserélése mellett.

Szives figyelemzeteit!

Valódi „répáti“ savanyuvíz tartalmaz minden egyes égettye, a dugasz K. Imrér Répáti égettye, minden egyes üveg pedig védjegyű „3 lenyit“ tartalmaz mind két égettye, és a víznek a „répáti“ gyógyke törvényes jelvényével felszerelt üvegekben való csomagolás törvényesen foglaltatni.

Tisztelettel:

A „répáti“ gyógyke kezelője

György József,

(26) 24-*

Brassóban, Weisz Mihály (rég. Széles) utca 2. sz. a.

Uj nép-élvezet és tápesczköz.

Kathreiner

Kneipp maláta-kávéja

egy maláta kávéval.

Ha felerősden szemes kávéval vegyítettük, a pótkávé abszolút nem lehet felismeri és vegyíték nélkül véve, felette józ, felismerhetetlen táp- és gyógyital verszengőnek, sápkörök, gyomor és ideg-betegek, nők, gyermekek szí részére.

Soha sem kaplató zlytan, csakis fehér csomagokban kék nyomással el- látra a felet védjegyvel (1896) 10-12

Kathreiner Ferenc utódai München-Bécs.
Egy 1/2 kl. csomag ára 25 kr. Nagyban árusítatik idős J. B. Misselbacherál Szé-
. 10 kr. ben, Kolozsvár, Segessvár és Gyulafehérvárról.
• 100 • 5 kr. Kisebben kaplató minden előállításban.

Alapított 1858-ban.

Ősászari és királyi Fensége József főherceg udvari szállította.

Alapított 1858-ban.

WALSER PERENCZ

Első magyar

gép- és tűzoltószerek gyára, harang és ércöntőde

BUDAPESTEN, VII. Rottenbiller-utca 66. szám.

A legmegelőzőbb ajánlva a nméltóságú belügym. úrnak 1889. évi január 13-én 82.302 II. szám alatt az összes törvényhatóságokhoz kibocsátott körrendeletével.

E kegyes körrendeletből vagynak bátrak ide iktatni a következőket:

„Walser Perencz tűzoltószerek-gyára a magyar országos tűzoltó-szervezet jogelődje szerint légitelt vol, ki a rendezési tervhez megmunkáltnak és a szervezeti tervhez megmunkáltnak kiegészítve a magyar államkasszával és az egész országgal azon fardozott, hogy a rendezési tervhez jogelődjei gyakorlati tekintetben mindenek megmunkált tűzoltó gépeket és tűzoltási felszereléseket készítsen; gyártmányaihoz ma már elő tökélyre vitt, hogy azok egyelőre állatnak ki a versenyt a külföldi legelőzőbb gyárak hasznomai gyártmányaival és ma

Témazkodva ezen megmunkált ajánlatára a nmélt. belügyminiszter úrnak a hivatalos a mult ében a minden községben szervezendő tűzoltószerek az előírás szerint tűzoltó szerekkel kiegészítve tett előállításra a részletfeszítésre szállított egyes községeknek mint egyes járdásoknak és megyéknek, a magas kormányrendelet alapján berendezett

községi egységes vészvonatokat,

tovább, nagyobb községek és a szervezendő tűzoltószerek részére kocsik és mozdonyfekekendők, vízhordókocsikat, tűz- és mászólétrákat és minden egyéb menedzserkövet és kötelező tűzoltószereket egyénli felszerelést és legelőzőbb részleteket. Ugy az egységes vészvonat 1877-ben a 40.001 B. M. sz. rendelettel a törvényhatóságoknak ajánlva lettek a felszerelt állat minden tekintetben beváltott a hozzá fizetett vára közszolgát.”

Árlapok és költségtervezetek díj- és bérmentesen eszközöltetnek.

A gyár által, mint kizárólagos hazai gyártmány, eddig készített tűzoltószerekből hazánkban 9 ezer darabnál több van használatban,